8. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Ünite	Kazanımlar	1. Sınav		
		İl/İlçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
			1. Senaryo	2. Senaryo
BİR KAHRAMAN DOĞUYOR	İTA.8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.	2		1
	İTA.8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	2	1	1
	İTA.8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.	2	1	1
	İTA.8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.	2	1	1
MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR	İTA.8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.	3		1
	İTA.8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.	3	1	1
	İTA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.	3	1	1
	İTA.8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.	3	1	1

• İl/İlçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır.
• Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

8. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
5 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 2, 3, 4, 5 ve 6. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 1. soru

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

1. SINAV

Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 1

Kazanım: 8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.

Mustafa Kemal'in ve halkın tepkisi millî birlik ve beraberlik ile vatanseverlik açısından ele alınır.

1. Osmanlı Devleti adına Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzalayan Bahriye Nazırı Rauf Bey düzenlediği basın toplantısında şunları söylemiştir: "İmzaladığımız mütareke sonucunda devletimizin bağımsızlığı, saltanatımızın hukuku bütünüyle korunmuştur. Bu mütareke, galip ile mağlup arasında yapılan bir mütareke değil, belki savaş durumundan çıkmak isteyen, denk iki kuvvet arasında yapılabilecek bir savaşmaya son vermek niteliğindedir. Sizi temin ederim ki İstanbul'umuza bir tek düşman askeri çıkmayacaktır. Doğal olarak birkaç subay şurada burada görülebilecektir. Evet, yaptığımız mütareke umudumuzun üstündedir. Yalnız şurası önemli ki memleketimizde asayişi korumalıyız. Aksi olursa her şeyi kaybetmek tehlikesi vardır."

Bu konuşmaya göre Rauf Bey, memleketimizde asayişin korunmasını neden istemektedir? Açıklayınız.

Kazanım: 8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

a) Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı öncesinde yaptığı görev ve hizmetler üzerinde durulur.

b) 31 Mart Olayı, Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları'na kısaca değinilir.

2. 1911 yılında İtalya, Osmanlı Devleti'nin toprağı olan Trablusgarp'ı işgal etti. Osmanlı Devleti bu işgale doğrudan müdahale edemediği için aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu genç subaylar, gönüllü olarak bölgeye gittiler. Mustafa Kemal, burada halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı büyük bir direniş başlattı. Derne ve Tobruk bölgelerinde İtalyanlara karşı önemli başarılar kazandı.

Mustafa Kemal'in Trablusgarp'ta halkı örgütlemesinin onun hangi kişilik özelliklerini ön plana çıkardığını yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: 8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

a) Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı cepheler taarruz ve savunma özellikleri belirtilerek (Kafkas, Kanal, Çanakkale, Hicaz-Yemen, Irak ve Suriye) harita üzerinde gösterilir.

b) Çanakkale Cephesi'ndeki deniz ve kara zaferleri ile Irak Cephesi'ndeki Kut'ül-Amâre Zaferi'ne ve Kafkas Cephesi'ndeki Sarıkamış Harekâtı'na değinilir.

c) Mustafa Kemal Paşa ve diğer önemli şahsiyetlerin cephelerdeki görev ve başarıları çeşitli alıntılar üzerinden ele alınır.

ç) 1915 Olayları ve Tehcir Kanunu'na değinilir.

d) Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçları ele alınır.

3. I. Dünya Savaşı'nın başladığı günlerde Osmanlı Devleti Trablusgarp ve Balkan Savaşlarındaki kayıplarının da etkisiyle ordu ve donanmasını iyileştirmekle uğraşmaktaydı. Savaşın başlangıcında tarafsızlığını açıklayan Osmanlı Devleti aynı zamanda seferberlik ilan etti.

Bu parçada, Osmanlı Devleti'nin, tarafsızlığını açıklamasına rağmen gelecekte savaşa girme ihtimalinin olduğunu gösteren ifadeyi yazınız.

Kazanım: 8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

Mustafa Kemal'in kişilik gelişimi ve yetişmesinde rol oynayan şahsiyetlere değinilir.

4. Çocukluğundan itibaren askerliğe büyük ilgi duyan ve bu mesleği yapmak için son derece istekli olan Mustafa'nın askerlikle ilgili hevesi, üniformalı subayları gördüğünde daha da artıyordu. Askerlik mesleğini seçmekte kararlı olan Mustafa, askerî okul giriş sınavına katılmış ve sınavı kazanmıştı.

Bu metinde sözü edilen, Mustafa Kemal'in kazandığı askerî okulun adını yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: 8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

5. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde iken geleceğin ünlü hatip ve şairi ile tanışmış, onunla arkadaş olmuştur. Onun etkisiyle edebiyata ve hitabete ilgi duymuştur.

Mustafa Kemal'in etkilendiği bu kişinin adını yazınız.

Kazanım: 8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.

Millî cemiyetler ve millî varlığa düşman cemiyetlerin başlıca özelliklerine değinilir.

6. Kuvâ-yı Millîye'yi açıklayınız.

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
8 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki tüm sorular

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.

Mustafa Kemal'in ve halkın tepkisi millî birlik ve beraberlik ile vatanseverlik açısından ele alınır.

1. Mondros Ateşkes antlaşmasının 7. maddesine göre İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit edecek bir durumun ortaya çıkması hâlinde herhangi bir stratejik noktayı işgal etme hakkına sahip olacaktı.

İtilaf Devletlerinin bu maddeyle neyi amaçladığını yazınız.

Kazanım: 8.1.4. Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendirir.

a) Mustafa Kemal'in Birinci Dünya Savaşı öncesinde yaptığı görev ve hizmetler üzerinde durulur.

b) 31 Mart Olayı, Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları'na kısaca değinilir.

2. Mustafa Kemal, ordunun siyasetten ayrı tutulması fikrini savunuyordu. Onun bu konudaki görüşleri şöyleydi: "... Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zaafa uğratırız. Bugün mensuplarının çoğu İttihat ve Terakki Cemiyetinin üyesi olan 3. Ordu esas itibarıyla modern bir ordu sayılamaz. Ordu ile cemiyeti ayıralım. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti hâlinde milletin bünyesinde kök salsın. Ordu da asli vazifesiyle uğraşsın..." Mustafa Kemal'in ordunun politikadan çekilmesine yönelik fikirlerine itibar edilmediği için Balkan Savaşı felaketi engellenememiştir.

Bu metinde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğinin ön plana çıktığını yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 8.2.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

a) Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı cepheler taarruz ve savunma özellikleri belirtilerek (Kafkas, Kanal, Çanakkale, Hicaz-Yemen, Irak ve Suriye) harita üzerinde gösterilir.

b) Çanakkale Cephesi'ndeki deniz ve kara zaferleri ile Irak Cephesi'ndeki Kut'ül-Amâre Zaferi'ne ve Kafkas Cephesi'ndeki Sarıkamış Harekâtı'na değinilir.

c) Mustafa Kemal Paşa ve diğer önemli şahsiyetlerin cephelerdeki görev ve başarıları çeşitli alıntılar üzerinden ele alınır.

ç) 1915 Olayları ve Tehcir Kanunu'na değinilir.

d) Birinci Dünya Savaşı'nın sonuçları ele alınır.

3. I. Dünya Savaşı'nın başladığı günlerde Osmanlı Devleti Trablusgarp ve Balkan Savaşlarındaki kayıplarının da etkisiyle ordu ve donanmasını iyileştirmekle uğraşmaktaydı. Savaşın başlangıcında tarafsızlığını açıklayan Osmanlı Devleti aynı zamanda seferberlik ilan etti.

Bu parçada, Osmanlı Devleti'nin tarafsızlığını açıklamasına rağmen gelecekte savaşa girme ihtimalinin olduğunu gösteren ifadeyi yazınız.

Kazanım: 8.1.1. Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu kavrar.

a) Fransız İhtilali ile ortaya çıkan siyasi düşüncelere, Avrupa devletlerinin sömürgecilik faaliyetlerine, Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinin Osmanlı siyasi ve sosyal yapısına etkisine kısaca değinilir.

b) Osmanlı Devleti ile Avrupa devletlerinin yirminci yüzyılın başlarındaki durumu harita üzerinde gösterilir.

c) Osmanlı Devleti'nin son döneminde siyasi ve sosyal hayatı etkileyen başlıca fikir akımlarına (Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük, Batıcılık) kısaca değinilir.

4. XIX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti dağılma sürecine girdi. Bu gelişme üzerine Osmanlı aydınları ve devlet adamları Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları ortaya attılar.

Bu fikir akımlarından üç tanesini yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 8.1.2. Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunur.

Mustafa Kemal'in kişilik gelişimi ve yetişmesinde rol oynayan şahsiyetlere değinilir.

5. Çocukluğundan itibaren askerliğe büyük ilgi duyan ve bu mesleği yapmak için son derece istekli olan Mustafa'nın askerlikle ilgili hevesi, üniformalı subayları gördüğünde daha da artıyordu. Askerlik mesleğini seçmekte kararlı olan Mustafa, askerî okul giriş sınavına katılmış ve sınavı kazanmıştı.

Bu metinde sözü edilen, Mustafa Kemal'in kazandığı askerî okulun adını yazınız.

Kazanım: 8.1.3. Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrar.

6. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde iken geleceğin ünlü hatip ve şairi ile tanışmış,onunla arkadaş olmuştur. Onun etkisiyle edebiyata ve hitabete ilgi duymuştur.

Mustafa Kemal'in etkilendiği bu kişinin adını yazınız.

Kazanım: 8.2.1. Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrar.

Savaş öncesinde ülkeler arasındaki bloklaşmalara değinilir.

7. I. Dünya Savaşı'nın genel nedenlerini yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.
Millî cemiyetler ve millî varlığa düşman cemiyetlerin başlıca özelliklerine değinilir.

8. Kuvâ-yı Millîye'yi açıklayınız.